

Festival-konverents „Kodukohalähedased looduse õpperajad“

Eesti Looduskaitse Seltsi kokkutulek

Olustveres 27.– 28.07.2024

Laupäev 27. juuli

- 8.00 – 09.00 hommikusöök reedel saabunutele
- 9.30 – 10.15 saabumine, registreerimine, majutus Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis
- 10.15 kogunemine festival-konverentsi ja kokkutuleku avamisele
- 10.30 festivali ja kokkutuleku avamine, ülevaade ELKS tegevusest 2023-2024 – Kalev Sepp, Eesti Looduskaitse Seltsi esimees, Eesti Maaülikooli professor
- 10.50 Olustvere piirkonna tutvustus – Marika Šadeiko, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
- 11.10 Loodushoiu aktuaalseid teemasid kliimaministeeriumi vaates – Hanno Zingel, Kliimaministeerium
- 11.30 Looduse õpperadade loomine Eesti Looduskaitse Seltsis läbi aegade – Arvo Iital, Eesti Looduskaitse Selts, Tallinna Tehnikaülikooli emeriitprofessor
- 11.50 – 12.00 vaheaeg
- 12.00 Looduse õpperajad Viljandimaal ja Valgamaal – Helmut Hallemaa, Eesti Looduskaitse Selts
- 12.20 Kodukohalähedane loodus ning õpperajad õpilastele ja õpilastega – Anri Kivil, Eesti Keskkonnahariduse Ühing, Püha Johannese Kool
- 12.40 Kogukond kodulähedast loodust avastamas: ühine mälu ja salarajad – Raul Savimaa, Eesti Looduskaitse Seltsi Maardu osakond, SelgeSiht keskkonnahariduskeskus

Eesti Looduskaitse Seltsi tegemistest 2023-2024.a. aastal

Festival-konverents „Kodukohalähedased looduse õpperajad“

Kalev Sepp

Eesti Looduskaitse Seltsi kokkutulek Olustveres 27.–28.07.2024

Eesti Looduskaitse Seltsi kokkutulek, 2023. aastal

Eesti Looduskaitse Seltsi kokkutulek

Noarootsis 29.- 30.juuli 2023.a.

| Moto: looduse ja kultuuri ühtsus – Tallinna
Deklaratsioon - 40

KAVA

29.juuli 2023

kell 11.00 - 13.30 - konverents kultuurimajas

- Avasõnad Kalev Sepalt
- Ministeeriumi esineja sõnavõtt, Hanno Zingel
- Tallinna deklaratsioon 40 – ettekandja Arvo Iital
- Hariduselu ja rootsi keele õppe taastamine Noarootsis – ettekandaja Laine Belovas Noarootsi Gümnaasiumi direktor
- Rannarootslaste kultuur, kombestik – ettekandja Ülo Kalm Haapsalu Rannarootsi muuseumist
- Noarootsi poolsaare loodus – ettekandja Marko Valker Silma looduskeskuses

Seltsi kokkutulek Pürkis

Eesti Looduse päev Karula rahvusparkis

Kell 14 Eesti looduse päeva pidulik avamine ja tervitused:

Kalev Sepp (Eesti Looduskaitse Selts), Kaspar Kurve (Antsla vallavolikogu) ja Leelo Kukk (Keskkonnaamet);

Ettekanded:

- „Kas loodus on täiuslik?“ - **Urmas Tartes** (2023. a Kumari preemia laureaat)
- „Loodushoiu suundumused Euroopas ja Eestis“ - **Aveliina Helm** (Kliimaministeerium)
- „Karula rahvuspark ja kohalik kogukond“ - **Mats Meriste** (MTÜ Karula Hoiu Ühing)

Muusikalised vahepalad: laulja ja laulukirjutaja **Linalakk** ning viiuliduo **Lee ja Loo**.

Seminar „Rohepööre. Tallinna deklaratsioon.“

14.00 Tervitussõnad

14.05. Kriitilised toormed, ringmajandus ja rohepööre, Prof. Rutt Hints, Tallinna Tehnikaülikool.

14.35 Vesinik - süsiniku vaba energiakandja/salvestaja. Jagnar Jürgenson. TiVO, TalTechi Vesinikuorganisatsioon.

15.00 Nanotoksikoloogia algajatele, ent mitte ainult sellest. Akadeemik Anne Kahru, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut (KBFI).

15.30 15.45 Harald Velner 100. Prof. Arvo Iital. Tallinna Tehnikaülikool.

15.45 Sirutuspaus.

16.00 Tallinna Deklaratsiooni saamislugu. Prof. Arvo Iital, Tallinna Tehnikaülikool.

16.15 Eesti kunsti keskkonnaajalugu. Prof. Linda Kaljundi, Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna Ülikool.

16.45 Ülevaade Eesti Looduskaitse Seltsi tegemistest 2023. aastal. Auliikmete tunnustamine. ELKS esimees Prof. Kalev Sepp.

Kaljo Põllu loomingu näitus Tartus

- 25. jaanuaril 2024 avati Tartu Ülikooli raamatukogus Eesti Looduskaitse Seltsi auliikme Kaljo Põllu loomingu näitus „lgavene tagasitulek“.
- See on ülikooli seitsme galerii algatusena sündinud näituste ja ürituste sarja „Kord ja kaos“ esimene suurem ühisnäitus, millega tähistatakse Põllu novembris saabuvat 90. sünniaastapäeva.

Kaljo Põllu „Maailmapuu“ sarjast „Taevast ja maa“. ELKS-i kunstikogu.

Eesti II Elujõukongress, 28 juuni 2024, Tartus, Maarja kirikus

10.00 - 10.45 tervitused, heliseb tornikell

10.45- 11.00 Randar Tasmuth Usk kui elujõu allikas eile, täna ja homme. Ettekanne 10-12 minutit, siis vastused küsimustele, repliigid. Sama standarti järgi on teised ettekanded

11.00 -11.15 Tiit Merenäkk Tänapäeva kultuur ja madal iive – kas probleem kultuuris?

11.15-11.30 Mati Väärtnõu Perekond ja kodu kui sündimust määrav raamistik

11.30-11.45 Kalev Sepp Keskkond ja kestlik areng

11.45-12.00 Ija Stõun Haridus ja hariduskorraldus 2024, kas neist sõltub sündimus?

13.00 – 14.30 Teine istung

13.00-13.15 Einar Eiland Majanduselu hetkeseis ja eeldused perekonna hoidmisel

13.15 - 13.30 Arvo Junti Eesti õigusruumi konaruste mõjust demograafilistele protsessidele

13.30-13.45 Tiiu Kuurme Kasvatuse osa inimeseks kujunemisel.

13.45-14.00 Maarja Lõhmus Meie eestluse meelelaad: mil viisil kujundatakse Eesti rahvuslikku avalikkust ja meelelaadi

Kuno Janson Eesti rahva meelsuse muutumisest (vaid kogumikus)

14.00-14.15 Jaak Uibu Rahva tervis ja tervishoid

14.15-14.30 Loone Ots Millistel eeldustel saaks Eesti teha maailma paremaks – utoopiast tegelikkuseks

Lõpetuseks...

- **Kuidas** ikkagi saada **üle kriisist, muuta** maailma võrdsemaks ja õiglasemaks, **leevendada** üleilmseid keskkonnaprobleeme ja **saavutada edu säästliku arengu teel?**
- Peame **ümber mõtestama** ümber mõisted „**kasv**“ ja „**heaolu**“, loobuma mõtteviisist, mille järgi majanduslik heaolu ja tarbimise kasv on ainus progressi kriteerium.
- Vajame **mentaliteedimurrangut....või**
- **...Ootame** maailma muutvat **ulatuslikku keskkonnakatastroofi...**

Eesti II Elujõukongress, 28 juuni 2024, Tartus, Maarja kirikus

- <https://tartu.postimees.ee/8047312/jarelvaadav-teine-eesti-elujou-kongress-keskendub-rahvuse-pusimajaamisele>

JAAK UIBU › Pöördumine Kristen Michali poole

Eesti II elujõu kongressil veel kord **tõendatud rahvastikukriisi** olukorras pöördume Teie poole ettepanekuga luua viivitamata rahvastikutaaste rakkerühm

Eesti Looduskaitse Seltsi juhatus, revisjonikomisjon ja juhtimine, 2024. aastal

EESTI LOODUSKAITSE SELTSI JUHATUS

- Kalev SEPP, juhatuse esimees
- Anne NURGAMAA, aseesimees
- Raul SAVIMAA, aseesimees
- Tiina ELVISTO
- Ülle KULDKEPP
- Kalle SUUROJA
- Nadežda TŠERKAŠINA
- Reet VIIRA

REVISJONIKOMISJON

- Tiiu PALOVEER,
- Jüri KÕIV
- Arvo IITAL

SELTSI SEKRETÄR JA TEGEVJUHI KT

- Tiiu SAAR

Mälestame...

Eino Väärtnõu

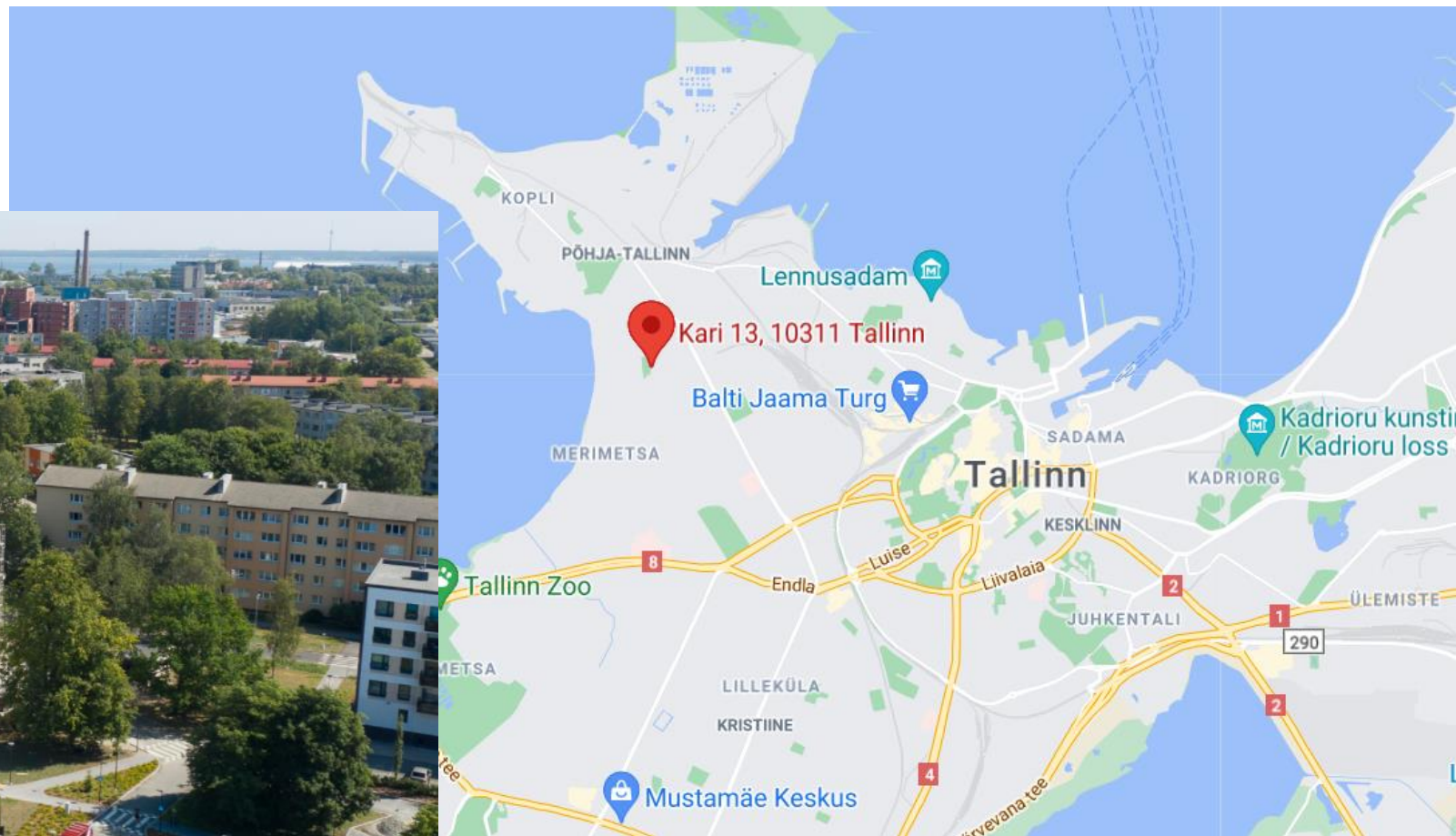
20.11.1940 – 13.04.2024

Tiit Petersoo

31. detsember 1937 – 9. märts 2024

Tegutsemine Kari tänaval Kari tn 13

Eesti Looduskaitse Seltsi toimkonnad

- **Strateegia** (Raul Savimaa, Kalev Sepp, Ülle Kuldkepp). Kaasatud on olnud Leo Filippov, Irja Alakivi,...)
- **Kommunikatsioon** (Raul Savimaa, Tiiu Saar, Anne Nurgamaa, Reet Viira, Jaanika Madison, Nadežda Tšerkašina, Andres Tõnisson). Infokirja väljaandmine 5-6 numbrit aastas.
- **Metsandus** (Leo Filippov, Ülle Kuldkepp, Madis Urbas, ...)
- **Ajalugu** (Anne Nurgamaa, Tiiu Saarist, Jaak Jaaku, Andres Tõnisson), “Seltsi jäljed looduses”, Kaardistada Seltsi poolt avatud mälestustahvlid/kivid ja istutatud puud
- **Rahastus** (Kalev Sepp, Tiiu Saar, Raul Savimaa). Leida seltsile täiendavat rahastust. projektid, sponsorid, sotsiaalne ettevõtlus...
- Elurikkus ja maastikud (Reet Viira, Kalev Sepp...). Eesmärk on anda üleriigilise konkurssi Vabariigi Presidendi Kaunis Kodu auhind maastike kategoorias
- Keskkonnaharidus (Raul Savimaa...,)
- Noored (järelkasv)

Kommunikatsiooni toimkond, 2024. aastal 3 numbrit

Eesti Looduskaitse Seltsi infokiri nr 1/2024 VEEBRUAR 2024

ISSN 2806-2841

Teemad infokirjas

- Kaljo Põllu loomingu näitus
- Saarmas – see suur kärplane
- Niilusoo ehk Pussisoo raba käekäigust
- Olukorrast Tartus II
- Kormoran, kalapüüdja ahistaja. Liigi ohjamisest
- Loodusõhtu saarmast

ELKS-i liikumise koostöökirjast

Eesti Looduskaitse Seltsi infokiri nr 3/2024 JUUNI 2024

ISSN 2806-2841

Teemad infokirjas

- Tamme-Lauri tamm, Eesti tamme
kuningas
- Puhtuse nädalast looduskaitsekuuni
- Aasta orhidee 2024 – vööthuul-sõrmkäpp
- Pärnakate loodusretk ajaloolisele
Läänemaale
- Vanausuliste radadel
- Looduskaitsekuu Sillamäel
- Hiidrahnudele külla!
- Kitzbergi osakonna kevadised tegemised
- Looduskaitsekuu tähistamine ELKS-i
osakondades

Eesti Looduskaitse Seltsi infokiri nr 2/2024 APRILL 2024

ISSN 2806-2841

Teemad infokirjas

- Festival-konverents ja kokkutulek 2024
- Kägu – aasta lind 2024
- Koha – aasta kala 2024
- Püha tamm Kuremäel
- Rohetehnoloogia integreerimine
keskkonnaharidusse koolides
- RoheTeh: ülevaade keskkonnahoiu ja
rohetehnoloogia õppeprogrammi
läbiviimisest Harjumaal, Viljandimaal ja
Lääne-Virumaal

Auli Parrest. „Kevad“. Õlipastell

Osalemine komisjonides ja töörühmades 2024.a.

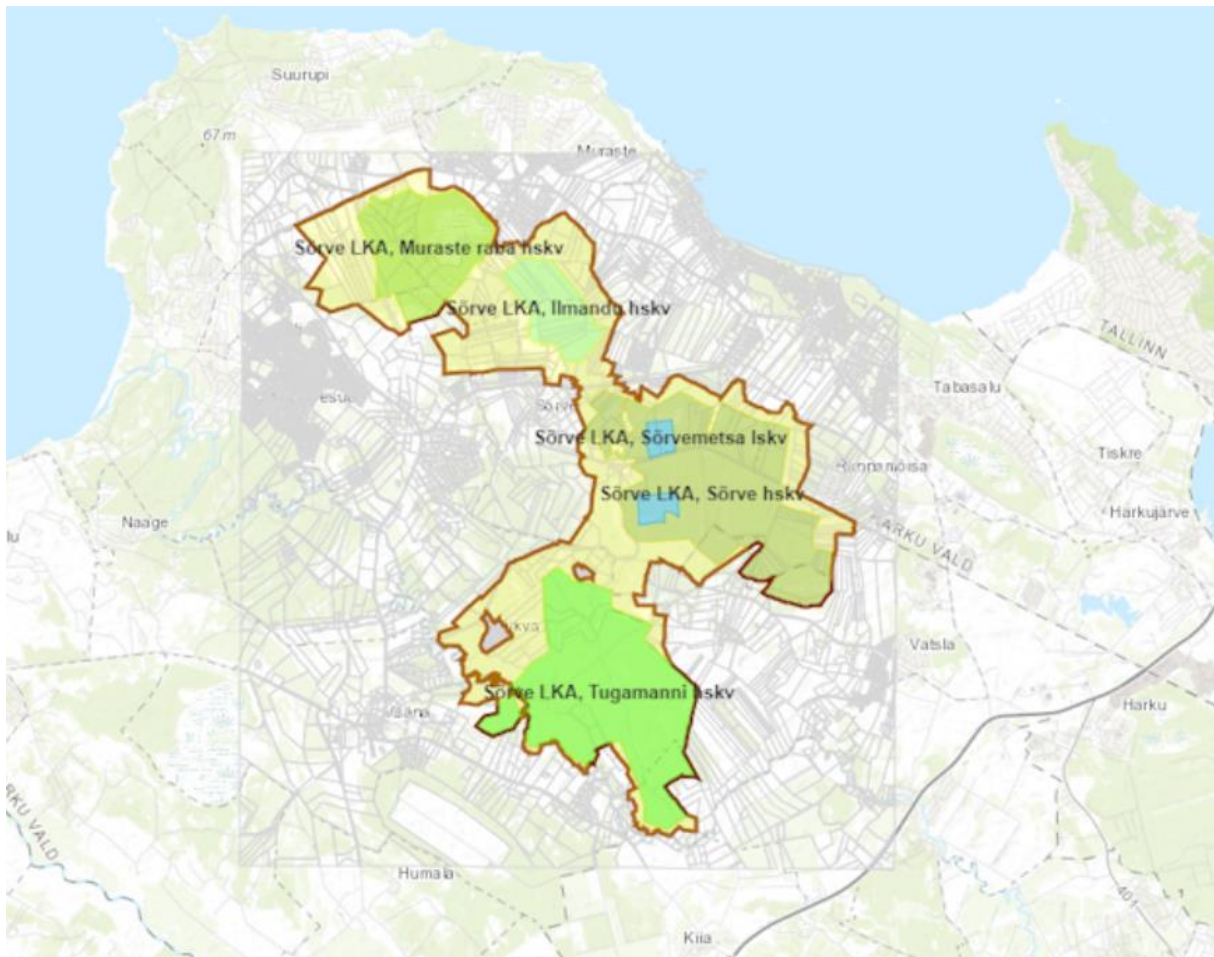
- Kliimaministeeriumi maavarade komisjon – Arvo Veskimets
- Eurorahade kriteeriumite komisjon – Vootele Hansen
- MTÜ Loodusajakiri – Seltsi esindaja Kalev Sepp
- Ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava seirekomisjon – Vootele Hansen, asendusliige Tiiu Saar
- Keskkonnavaldkonna arengukava 2030 juhtkomisjon: põhiliige Raul Savimaa, asendusliige Kalev Sepp
- Ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021-2027 rakenduskava seirekomisjon: põhiliik Kalev Sepp, asendusliige Tiiu Saar
- Euroopa Keskkonnabüroo töös EEBs (nõukogus Eesti esindaja Kalev Sepp)
- Tallinna linnavalitsuse juures tegutsev jalakasurma komisjon, Tiina Elvisto

Nähatavus ühiskonnas. 2024. aastal

- Seltsi osalus ühiskonna looduskaitse probleemide mõjutamises, looduskaitse seaduse muutmise eelnõu
- **Ravila tänava kaskede allee säilitamine**
- **Sõrve looduskaitseala** moodustamine 2023. aastal
- **Tartu Sanatooriumi park**, Tulbi tänava alle säilitamine
- Alutaguse rahvuspargi laiendamine
- KAH alade moodustamine ja avalikustamine
- Mitmed petitsioonid
- Osakondade panustamine piirkondlike teemadesse

Ühiskond. Sõrve looduskaitseala moodustamine

- **30. novembril 2023** kinnitas Vabariigi Valitsus Sõrve looduskaitseala moodustamise.
- Ettepaneku kaitseala loomiseks tegi **Harku vald**.
- Sõrve looduskaitseala asub Harju maakonnas **Harku vallas** Ilmandu, Liikva, Muraste, Rannamõisa, Sõrve, Vahi ja Viti külas ning **Saue vallas** Vatsla külas.
- **Kaitseala kaitse-eesmärk** on kaitsta, säilitada, taastada ja tutvustada terviklikku loodusmaastikku, maastikuilmet, alal asuvaid looduslikke ja poollooduslikke kooslusi, elustiku mitmekesisust ja kaitsealuseid liike

Ravila tänava kaskede allee, Tulbi tänava allee

Metsasõda Mõntus, Saaremaa

- 🌳 🌲 APPI SÕRVEMAALE
(Saaremaal)!
- ! Metsateatisega on hetkel lubatud
lageraie väga HARULDASEL ja
tundlikul alal, mille pindala on kokku
kolmel eraldisel 2,25 ha.
- ❤️ Tegemist on looduslikus arengus
olnud (väga) haruldase ja tundliku
kasvukoha, elupaigatüübi, taimestiku,
loomastiku (elustiku) kooslusega -
ALLIKASOOGA, LODUGA, Natura
elupaigatüüp nr 9020* (vanad
laialehised epifüüdirikkad metsad,
esmatähtis

Eesti Looduskaitse Seltsi toetajaliikmed

- Ecometal
- Kunda Nordic Tsement
- Sillamäe Sadam

SUUR TÄNU!

ELKS strateegia elluviimine, 04.04.2023.a

■ EESTI LOODUSKAITSE SELTSI ARENGUSTRATEEGIA 2027 JA ÜHISKONDLIK MÕJU

ELKSi missioon

- ELKS liidab inimesi, kes kaitsevad loodust ja rahvuskultuuri, aitavad kaasa keskkonnateadlikkuse levikule, ühendavad ühiskonnas loodust, majandust ja riiki ning pakuvad koostööd ja loodushoidlikke lahendusi tasakaalukal viisil.

ELKSi visioon 2027.

ELKS on kasvava liikmeskonnaga tunnustatud vabaühendus, mis osaleb aktiivselt Eesti looduse kaitses.

Eesti Looduskaitse Seltsi tegevustoetus 2024–2026, KIK-i projekt

- Taotlus rahuldatud täies ulatuses (Raul, Tiiu, Anne)
- ELKSi tegevuse jätkusuutlikkuse tagamine
- ELKSi raamatupidamise korraldamine
- Looduskaitse, -hoiu ja keskkonnateadlikkuse teemaliste festivalide, konverentside jmt sündmuste korraldamine.
- Avaliku infokirja väljaandmine ning teavitamise korraldamine ELKSi põhikirjaliste tegevustega seotud valdkondades (looduskaitse, loodushoid)

Järgmised üritused, tegevused

- Looduspäev Harku vallas, Vääna mõisas 18. august. Linnalähedast loodust väärtustades.
- **17. juunil võeti vastu Euroopa looduse taastamise määrus.**
- Looduse taastamise määrus puudutab järgmist: kahjustatud maismaa- ja mereelupaigad, tolmeldajad, agroökosüsteemid, linnapiirkonnad, jõed ja lammid, metsad.
- Uute normidega suurendab EL **rohealasid linnades**, väiksemates linnades ja eeslinnades. Eesmärgid tagavad, et:
 - hoitakse ära rohealade summaarne vähenemine 2030. aastaks võrreldes looduse taastamise normide jõustumise aastaga (välja arvatud juhul, kui rohealad moodustavad juba 45% linnakeskkonnast)
 - suurendatakse puudega kaetud ala linnades.

13.15 – 14.15 lõuna

14.15 kogunemine bussidesse

14.30 – 18.30 bussiretked loodus- ja kultuuriloolistesse paikadesse (täpsem kirjeldus kava lõpus)

18.30 – 19.30 õhtusöök

20.30 õhtune programm ansambliga Folkista

Pühapäev 28. juuli

8.00 – 9.00 hommikusöök

9.15 kogunemine bussidesse

9.30 – 14.00 ringreis busside ja autodega:

- Pilistvere kirik ja kivikangur – Kalev Rajangu, EELK Pilistvere kogudus;
- Tääksi karjäär – Kalev Sepp Eesti Looduskaitse Seltsi esimees, Eesti Maaülikooli professor; Arvo Veskimets, Tallinna Looduskaitse Seltsi esimees
- Parika turbaraba ja tööstus – Ain Kull, Maaelu Teadmuskeskus, Tartu Ülikooli kaasprofessor;
- Tamme istutamine Kolga-Jaani kiriku juurde;
- Kolga-Jaani kirik ja rahvamaja – Peeter Parts, EELK Kolga-Jaani Johannese koguduse õpetaja; Hovard Nurme, Kolga-Jaani kogukond, EELK Kolga-Jaani kogudus.

14.00 kokkutuleku lõpetamine Kolga-Jaanis.

Bussiretked loodus- ja kultuuriloolistesse paikadesse

Marsruudid laupäeval: osa busse on marsruutidele ära jagatud, aga inimesed saavad eelregistreerimisel ise busse valida (kuni nendes kohti jätkub). Kui buss on täis registreeritud, saab valida teiste marsruutide vahel kus veel kohti on.

1. Muinaseestlaste radadel. Lõhavere linnus – Lõhavere rändrahn + Naanu linnamägi Saarepeedil + Tõnu-Mihkli rändrahn + Jaska ohvrikivi. Giid Leho Lahtvee
2. Lõhavere linnamägi + Suure-Jaani + Pärsti mõis + Viljandi. Giid Heli Grosberg
3. Lõhavere linnamägi + Suure-Jaani + Hüpassaare + Risti kabel + Sürgavere. Giid bussis Andres Tõnisson
4. Orioni tähetorn + Lõhavere linnamägi + Hüpassaare matkarada. Giid bussis ja majamuuseumis Tiit Jürisson
5. Parika matkarada – Orioni tähetorn + Lõhavere linnamägi + Suure-Jaani. Giid bussis Sandra Urvak

Pöördumine

ELKS 2023. a. 24. novembri konverentsi pöördumine

“Hoiname loodust – maal ja linnas”

1. Rohealade hoidmine ja kaitsmine toob ühiskonnale kaasa rahvatervise väliskulude vähenemise ja varajaste surmade ärahoidmise.
2. Vastutustundliku planeerimisega (riik ja KOV-d) on võimalik saavutada mõõdetavat tervisekasu. Igal aastal oleks Eestis võimalik ära hoida rohkem kui 800 varajast surma ja oodatav eluiga pikeneks keskmiselt 0,59 aasta võrra.
3. Eesmärgiks kõigile, ennekõike planeerijatele ja otsustajatele – tervisliku elukeskkonna tagamine ja roheebavõrdsuse vähendamine.